

Beslutningsforslag nr. B 24. Fremsat den 24. oktober 1995 af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL)

## **Forslag til folketingsbeslutning om offentliggørelse af hemmelige rådsprotokoller**

Folketinget opfordrer regeringen til at offentliggøre alle erklæringer, noter eller protokollater, som er vedtagne af EU's Ministerråd, og som ændrer, bøjer eller fortolker vedtagne EU-retsakter.

### Bemærkninger til forslaget

EU's udenrigsministermøde vedtog den 2. oktober 1995 retningslinjer for offentliggørelse af de såkaldte rådsprotokoller. Rådets beslutninger betyder, at en række protokoller fortsat ikke vil blive offentliggjort. Den adfærdskodeks, som blev resultatet af det hele, ændrer ikke grundlæggende ved problemet om de hemmelige protokoller.

Rådets juridiske tjeneste har lavet et resposum om hemmelige tilføjelser til Rådets referat af forhandlingerne og afgørelserne. Heri siges det, at i en række sager har antallet af noter på det seneste taget et omfang, som er ude af proportioner. Rådets juridiske tjeneste har oplyst, at der findes fire forskellige typer af noter:

- 1) Noter, som er i strid med/undtager fra eller tilføjer noget til den pågældende lovgivning.
- 2) Noter, som er forklarende.
- 3) Hensigtsnoter eller faktuelle noter.
- 4) Andre notetyper.

Rådets juridiske tjeneste siger direkte, at notetype nr. 1 slet ikke må laves, og at EF-Domstolen ikke vil tage hensyn til dem.

Notetype nr. 2 tager EF-Domstolen heller ikke hensyn til, og den juridiske tjeneste foreslår, at man inkorporerer sådanne noter i præambelen eller i lovteksten.

Notetype nr. 3 er den eneste type, som Rådets juridiske tjeneste kan acceptere i referaterne fra rådsmøderne.

Rådets juridiske tjeneste skriver, at noter har været et nyttigt forhandlingsredskab, men at brugen af dem modarbejder Rådets ønske om åbenhed. På den baggrund anbefaler Rådets juridiske tjeneste, at den fremover bør tjekke alle former for noter og udtale sig om, hvilken notetype den pågældende note hører under, og i øvrigt anbefaler den Rådet, at man fremover kun bruger notetype nr. 3.

I forbindelse med Edinburgh-Aftalen gjorde de danske unionstilhængere et stort nummer ud af hensigtserklæringerne om åbenhed i EU. Det var en del af unionstilhængernes løfter med det formål at vinde folkeafstemningen den 18. maj 1993. Men unionstilhængerne har aldrig kunnet levere varen, og det står efterhånden stjerneklart, at en række regeringer i EU-

landene overhovedet ikke vil gå med til åbenhed. Det er helt uacceptabelt, at der vedtages hemmelige tilføjelser til love, som endda kan ændre lovens indhold eller direkte være i strid med loven. Derfor har alle danskere ret til at kende disse protokoller eller noter, eftersom der ikke kan eksistere hemmelige lovtekster i Danmark. Regeringen bør derfor offentliggøre alle hemmelige erklæringer, så snart et direktiv skal føres ud i livet ved dansk lovgivning. Det ville være temmelig rystende, hvis regeringen fremsatte et dansk lovforslag i Folketinget som konsekvens af et vedtaget EF-direktiv, uden at eventuelle rådserklæringer/noter fulgte sammen med lovforslaget. Folketinget ville dermed gennemføre et lovarbejde med bind for øjnene.

Som eksempel på hemmelige noter/tilføjelser til protokollen nævner Information den 20.-21. maj 1995 det såkaldte tv-direktiv, som bl.a. siger, at programmer højest må afbrydes af reklamer hvert 20. minut. En hemmelig rådserklæring til dette direktiv fastslår imidlertid, at tv-stationerne sagtens kan fravige reglen, hvis det passer bedre i programlægningen. Denne fleksibilitet kan dog kun udnyttes af de stationer, der har fået et tip om erklæringen, skriver Information, da disse hemmelige rådserklæringer/noter er strengt fortrolige. Som en diplomat siger til Information »... årsagen til, at Ministerrådets mødeprotokoller ikke må offentliggøres, er netop, at sådanne erklæringer vil skabe forvirring og usikkerhed om retstilstanden«.

Som Rådets juridiske tjeneste skriver i sit resposum, vil EF-Domstolen ikke tage hensyn til sådanne hemmelige noter eller rådserklæringer, hvis sagen kommer på dens bord. Men pointen er netop, at det vil være Europa-Kommissionen, som skal sikre, at reglerne og direktiverne overholdes i første omgang, og den vil selvfølgelig føle sig forpligtet til ikke bare at følge det officielle direktiv, som er vedtaget, men også overholde de hemmelige noter/rådserklæringer, som den selv har været med til at indføre i protokollen.

Den danske regering må nu sørge for, at der bliver lidt alvor i snakken om et mere åbent EU. Det er på tide, at regeringen siger som Kirsten Jensen, social-

demokratisk Europa-Parlamentsmedlem: »... det største problem er, at denne praksis gør det umuligt at gennemføre Edinburgh-Aftalen om åbenhed. Og den danske regering må da være klar over, at når man accepterer 64 erklæringer til et enkelt direktivforslag, så kan teksterne ikke offentliggøres, og så undergraver man Edinburgh-Aftalen« (i Information den 21. juni 1995). Hun siger endvidere, at »... jeg har aldrig nogen sinde hørt om disse erklæringer, før Information begyndte at skrive om sagen. Al den information, vi får i Parlamentet, er klinisk rensset for enhver henvisning til erklæringerne – også i de sager, hvor Parlamentet og Ministerrådet i princippet er fælles om lovgivningen. Det er en helt igennem væmmelig sag«.

De 64 erklæringer, som Kirsten Jensen henviser til ovenfor, er erklæringer, som blev tilføjet direktivet om reform af strukturfondene. I et andet direktiv om databeskyttelse blev der tilføjet 31 erklæringer i protokollen, og til direktivet om TV uden grænser blev tilføjet 27 erklæringer.

Udenrigsminister Niels Helveg Petersen siger i Erhvervsbladet den 3. oktober 1995, at Danmark stemte for den nye adfærdskodeks, men uden større begejstring. Videre hedder det i Erhvervsbladet, at »... adfærdskodeksen ikke er juridisk bindende, og at de øvrige udenrigsministre ikke har ønsket at ændre på Ministerrådets forretningsorden, hvor hovedreglen er hemmelighed«. Jens Bostrup skriver videre i Erhvervsbladet den 3. oktober 1995: »Med beslutningen i går har ministrene lovet hinanden, at de vil holde op med at lave hemmelige erklæringer, der direkte

strider imod de officielle direktivtekster. De lover endvidere, at de så vidt muligt vil begrænse brugen af erklæringer, som tolker direktiverne i den ene eller i den anden retning... Fremover bliver de fortolkende erklæringer automatisk offentliggjort, medmindre et eller flere lande beder om hemmeligholdelse. I så fald gælder de almindelige regler, hvorefter hemmelighed er udgangspunktet, medmindre et flertal beslutter at offentliggøre«.

I sin gennemgang af beslutningen om den nye adfærdskodeks skriver Jens Bostrup i Erhvervsbladet, at »... et enkelt lands protest er nok til, at et flertal aktivt skal støtte kravet om offentliggørelse for at få det gennemført. De (Danmark, Sverige, Finland og Holland) krævede derfor til det sidste, at beslutningen gennemføres officielt gennem en ændring af Ministerrådets forretningsorden. Paradoksalt nok har beslutningen i går samme status som de fortolkende erklæringer, hele øvelsen går ud på at begrænse«.

Derfor er den nye adfærdskodeks gammel vin på en ny flaske, der ikke vil ændre på den hidtidige praksis. Der er nu ikke anden udvej for den danske regering end at offentliggøre ikke bare sine egne erklæringer til Ministerrådets protokoller, men også de andre EU-landes hemmelige erklæringer til de vedtagne direktiver. Som absolut minimum vil det efter forslagsstillernes opfattelse være nødvendigt til overholdelse af den danske grundlov, at Folketinget i forbindelse med behandling af lovforslag, der indeholder en udmøntning af EU-regler, får fuld oplysning om indholdet i disse protokoller.